

ДО ЧИТАЧА

Пропоноване Вашій увазі сьоме число збірника наукових праць «Парадигма» складається з шести розділів, кожен з яких на свій лад відображає роботу відділу української літератури Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича.

Перший розділ має назву «**100 років Григорія Нудьги**» і представляє результати наукової конференції «Світові виміри української культури» (Львів, 22 січня 2013), присвяченої сторічному ювілею відомого українського літературознавця, фольклориста і культуролога, яку організували та провели спільно Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича та Благодійний фонд «Фундація ім. Григорія Нудьги». Ця конференція продовжила низку академічних заходів на вшанування пам'яті про вченого, що її розпочала кафедра української фольклористики ім. акад. Ф. Колесси Львівського національного університету ім. І. Франка. Львівські фольклористи, працюючи над відповідною науковою темою, підготували біобібліографічний показник ученого. Це видання окрім бібліографічних даних містить ще й автобіографію Г. Нудьги, його спогади та світлини.

Матеріали, що сформували розділ, різняться за жанром і за змістом. Є тут спогади (Л. Сенік, А. Пашук, М. Ільницький, В. Горинь, Ф. Стеблій) – в них автори з перспективи часу кидають погляд на особисте спілкування з ученим, живо відтворюючи ауру зустрічей та розмов із ним, а також висловлюють своє ставлення до подій, пов'язаних з його цькуванням і звільненням з Інституту

суспільних наук, що позначилося не лише на його особистій науковій біографії, але й на тогочасному гуманітарному просторі Львова. Окрім спогадів публікуємо два тексти, написані в жанрі есею (П. Шкраб'юк, Ю. Волощак) – жанрі, який, безумовно, заслуговує на увагу, хоч і досить скромно представлений в академічному контексті. Відтак – суто наукові статті з аналізом концепцій Г. Нудьги (Л. Гарасим), його генологічних праць (Н. Віннікова); Б. Крися наводить цікаве спостереження про вибір об'єкта дослідження, який би був суголосний особі самого дослідника, що є, безперечно, цікавою теоретичною проблемою. Врешті – матеріали, що радше дотичні до наукової діяльності Г. Нудьги, але цікаві з огляду на широке поле його зацікавлень (А. Бурдейний, О. Лісняк, В. Пащенко). Є серед статей тексти з ідеологічною риторикою (як-от М. Чернопиского), які можна вважати документом політичного дискурсу української гуманітарної науки. Все це творить парадигму поглядів на Г. Нудьгу, а також способів говорити про знакову постать української науки, адже кожен текст свідчить не лише про свій об'єкт, але й про автора.

Додамо, що значна частина матеріалів конференції на пошану Г. Нудьги була опублікована у 4-му номері наукового журналу «Народознавчі зошити» за 2013 рік (Інститут народознавства НАН України), зокрема тих, які висвітлювали життєвий та творчий шлях науковця або розкривали народознавчу тематику.

Другий розділ «Парадигми» – **«Українська література і християнська етика»** – є свого роду епілогом до наукової теми, над якою відділ української літератури працював у 2009–2011 рр. Проблематика та хронотопічні рамки поданих тут досліджень досить широкі. Це і медієвістичні (Д. Сироїд), і культурологічні (Р. Голик) студії, розвідки, що з'ясовують духовні аспекти української літератури та літературно-критичної думки ХХ ст. (М. Ільницький, М. Гірняк).

Розділ **«Міжкультурна взаємодія літератур»** відображає актуальну наукову тему відділу української літератури. Тут зібрані статті не лише працівників відділу, які на міжкультурний галицький контекст проектують свої германістичні (Т. Гаврилів) та україністичні і теоретичні зацікавлення (Д. Ільницький), але і його

гостей, наприклад доповідачів наукового семінару відділу (Р. Чопик, О. Мацяк), який цьогогоріч відновив свою роботу. Статті інших науковців (М. Зубрицька, М. Госовська, М. Крупач), апробовані раніше чи написані спеціально для нашого видання, доповнили загальну лінію осмислення міжкультурних відносин в літературі.

У своїй роботі ми дотримуємось погляду, що обидва вектори літературознавчої праці – наукова інтерпретація та публікування і коментування джерел – мають свою неспростовну доцільність. У цьому випуску в розділі «**Публікації та джерела**» пропонуємо досить немало першопублікацій: передусім записи Григорія Нудьги (підготував А. Бурдейний), які вивершують перший розділ нашого збірника; раніше републіковану, проте малознану працю Богдана Лепкого про переклад ліричних поезій (В. Мартинюк); своєрідний диптих про В. Щурата: його поетичні переклади (Л. Козак) та з'ясування його ролі у встановленні автентичного тексту «Інструкції для вчителів руського народу» К. Ценглевича (Ф. Стеблій). Публікація перекладів з Назара Гончара (Т. Лучук) розширює поле пізнання цієї самобутньої постаті в контексті літературного процесу 2000-х, інтерес до якої, втім числі науково-текстологічний, актуалізувався після смерті письменника.

Розділ «**Рецензії**» містить думки про книжку О. Мельник – на сьогодні найбільшу монографію, присвячену творчості М. Яцкова (М. Ільницький); про автобіографічний роман А. Гранаха «Ось іде людина» в перекладі Г. Петросаняк (Т. Гаврилів); а також огляд збірника студій німецькомовної літератури «Понад кордонами» (Т. Кирилова).

У рубриці «**Постаті**», в якій традиційно публікуємо есеї про цікавих сучасників, подано матеріал П. Шкраб'юка.

Насамкінець маємо приємність повідомити, що цей випуск збірника наукових праць «Парадигма», як і всі попередні, можна читати на інтернет-сторінці Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України*.

* inst-ukr.lviv.ua